

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA-4101-11-09/2012
P/12/184

Warszawa, dnia 27 lipca 2012 r.

**Pani
Bogumiła Więckowska
Starosta Powiatu
Otwockiego**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Otwocku², kontrolę wykorzystania środków publicznych na zabezpieczenie przeciwpowodziowe i likwidację skutków powodzi w latach 2009 -2012 (do zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 4 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie realizację przez Starostę Otwockiego i podległe mu służby zadań w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego i likwidacji skutków powodzi.

1. W 2011 r. został opracowany Plan Zarządzania Kryzysowego Powiatu Otwockiego³, zatwierdzony przez Wojewodę Mazowieckiego w dniu 25 lutego 2011 r. Plan spełniał wymogi określone w art. 5 ust.2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁴, za wyjątkiem wykazu infrastruktury krytycznej i priorytetów w zakresie jej ochrony oraz odtwarzania.

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa wyjaśnił, że Plan nie zawiera ww. elementów, ponieważ infrastruktura krytyczna nie została określona przez ustawowo do tego powołane organy⁵.

¹ Dz. U. z 2012 r. Nr 82, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r.

² Dalej także: *Starostwo*.

³ Dalej także: *Plan*.

⁴ Dz. U. Nr 89, poz. 590 ze zm.

⁵ Pismo z dnia 22 czerwca 2012 r.

2. Organizacja zadań krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego dotyczących przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu na terenie Powiatu (w tym zadania dla jednostek ratowniczych i innych podmiotów wspomagających działania ratownicze, kierowanie, nadzór oraz koordynowanie działań), została określona w Powiatowym Planie Ratowniczym, opracowanym przez Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i zatwierdzonym przez Starostę Otwockiego (brak daty). W Planie Zarządzania Kryzysowego została zawarta charakterystyka klęsk żywiołowych (w tym powodzi) oraz ocena ryzyka ich wystąpienia, a także mapy ryzyka i zagrożeń, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o zarządzaniu kryzysowym. W sprawach dotyczących zagrożenia powodziowego zapewniono spójność między ww. planami, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 6 tej ustawy. Ponadto Komenda Powiatowa PSP w styczniu i lutym 2012 r. opracowała „Analizę zagrożeń powiatu otwockiego” oraz „Analizę zabezpieczenia operacyjnego powiatu otwockiego” (w poprzednim okresie obowiązywały wcześniejsze wersje tych dokumentów).

W okresie 2011 r. – 30 czerwca 2012 r. nie wystąpiły na terenie Powiatu sytuacje kryzysowe związane z zagrożeniem powodziowym.

3. NIK nie wnosi uwag do systemu szkoleń z zakresu zarządzania kryzysowego. W 2011 r. Starostwo przeprowadziło osiem szkoleń, ćwiczeń i treningów dla służby dyżurnej Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) oraz pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. Dwa zaplanowane szkolenia z procedury prognozowania skażeń według norm NATO oraz specjalistyczne szkolenie dla etatowych dyżurnych PCZK nie odbyły się z powodu likwidacji Międzywojewódzkiego Ośrodka Szkolenia Obrony Cywilnej w Białymstoku (gdzie planowano szkolenie) oraz braku zainteresowania przeprowadzeniem specjalistycznego szkolenia przez Centralną Szkołę PSP w Częstochowie⁶. Pracownicy PCZK zostali przeszkoleni na kursach organizowanych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego oraz w ramach tzw. instruktaży kwartalnych przeprowadzonych w 2011 r.

4. W latach 2009-2011 (do lipca), zadania w zakresie przyjmowania zgłoszeń alarmowych oraz obsługi numeru alarmowego 112 (z numerów telefonów stacjonarnych) realizowane były przez pracowników Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, na stanowisku kierowania utworzonym w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Otwocku (na podstawie *Porozumienia* z dnia 15 stycznia 2009 r.⁷). Od sierpnia 2011 r. obsługa tych zgłoszeń realizowana jest przez dyżurnego operacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Otwocku (z telefonów stacjonarnych), natomiast zgłoszenia alarmowe na numer 112 z telefonów komórkowych, przyjmowane są przez służby podległe Komendantowi Stołecznemu Policji, na podstawie *Porozumień* z 16 listopada 2009 r. i 30 grudnia 2011 r.⁸.

⁶ Wyjaśnienia Starosty Otwockiego dla NIK, pismo z 26 czerwca 2012 r.

⁷ *Porozumienie* zawarte pomiędzy Starostą Otwockim, dyrektorem Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej w Otwocku.

⁸ *Porozumienia* zawarte pomiędzy Wojewodą Mazowieckim, Mazowieckimi Komendantami Wojewódzkimi: Państwowej Straży Pożarnej i Policji oraz Komendantem Stołecznym Policji w sprawie wykonywania zadań centrum powiadamiania ratunkowego.

5. W Planie Zarządzania Kryzysowego została określona organizacja systemu monitorowania zagrożeń (w tym zagrożenia powodzią), ostrzegania i alarmowania. Oceny ryzyka wystąpienia powodzi zostały zamieszczone w tzw. *Karcie zagrożenia*, natomiast sposób monitorowania określono w *Karcie monitorowania zagrożenia powodziowego*, ustalając zadania w tym zakresie m. in. dla PCZK i Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. W regulaminie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego⁹ Starosta określił organizację i tryb jego pracy, w tym zasadę pełnienia całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego.

W wyniku oględzin stanowiska dyżurnego PCZK, przeprowadzonych przez NIK, ustalono że warunki techniczne i organizacyjne zapewniały możliwość prawidłowej realizacji zadań, określonych w Planie. Stanowisko było wyposażone w sprzęt niezbędny do wykonywania zadań, umożliwiający m.in. monitoring stanu rzek Wisły i Świdra, a dyżurny posiadał aktualne dane osób i instytucji, które należy zawiadomić w sytuacjach kryzysowych.

6. W 2011 r. wykorzystano kwotę 506,7 tys. zł (98,2 %) z 516,2 tys. zł zaplanowanych środków własnych, na finansowanie przez Starostwo zadań z zakresu zarządzania kryzysowego. Największy udział w wydatkach stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – 454,9 tys. zł (89,9%).

Przeprowadzone przez NIK szczegółowe badanie wydatków w kwocie 16,4 tys. zł (3,2%) na wynajem pomieszczeń, zakup materiałów oraz szkolenia, wykazało, że zostały dokonane na podstawie zawartych umów, bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰, ponieważ wartość zamówień nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro (art. 4 pkt 8).

W 2009 r. Starostwo otrzymało z budżetu państwa dotację w kwocie 50,0 tys. zł, przeznaczoną na wykonanie dokumentacji projektowej i technicznej oraz rozpoczęcie niektórych prac adaptacyjnych dotyczących budowy Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR). Na podstawie uchwały Rady Powiatu¹¹ środki te włączono do planu wydatków Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej (KP PSP). Zgodnie z *Koncepcją budowy systemu powiadamiania ratunkowego w woj. mazowieckim*¹² CPR miał zostać utworzony przy Komendzie Powiatowej Straży Pożarnej. Dotacja została wykorzystana przez KP PSP zgodnie z przeznaczeniem, na opracowanie dokumentacji projektowej budowy Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Rozliczenie dotacji przekazano do MUW 30 grudnia 2009 r.

W piśmie przyznającym dotację¹³, Mazowiecki Urząd Wojewódzki, zwrócił się do Starosty o przesłanie zaakceptowanego programu inwestycji.

Z wyjaśnień Starosty Powiatu Otwockiego złożonych NIK wynika¹⁴, że program budowy CPR w Otwocku został opracowany przez Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej i w październiku 2009 r.

⁹ Zarządzenie Starosty Otwockiego Nr 62/2009 z dnia 22 października 2009 r., ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

¹¹ Nr 231/XXXV/09 z 29 października 2009 r.

¹² Opracowaną przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i uzgodnioną z Wojewodą Mazowieckim we wrześniu 2009 r.

¹³ Pismo z 13 października 2009 r., znak FIN.I.301/3011/I/71/09

przekazany Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie, odpowiedzialnej za budowę struktur funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego w województwie mazowieckim.

W Starostwie brak dokumentu potwierdzającego przekazanie ww. programu do MUW.

W 2011 r. Starostwo otrzymało dotację z budżetu państwa w kwocie 9,0 tys. zł na pokrycie kosztów przeprowadzenia szkolenia obronnego pod kryptonimem „Wiosna 2011”. Z dotacji tej wykorzystano 6,6 tys. zł, a niewykorzystaną kwotę 2,4 tys. zł zwróciło na rachunek MUW.

7. Spośród czterech wniosków pokontrolnych NIK zawartych w wystąpieniu z 10 lutego 2011 r., znak: LWA-4101-22-04/2010, Starostwo zrealizowało dwa dotyczące: dokonania uzgodnień z właściwymi podmiotami (np. poprzez zawarcie porozumień) odnośnie wymiany informacji o sytuacjach kryzysowych oraz organizowania spotkań i ćwiczeń PZZK zgodnie z Regulaminem Pracy Zespołu. W latach 2011 - 2012 (I półrocze) Starosta zawarł 7 porozumień ww. zakresie z podmiotami zajmującymi się monitoringiem środowiska, ponadto zorganizował ćwiczenia z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego dla członków PZZK oraz odbyły się trzy posiedzenia PZZK (zgodnie z Planem) i dwa dodatkowe w czasie ww. ćwiczeń.

Wniosek dotyczący opracowania procedur na wypadek wystąpienia zagrożeń infrastruktury krytycznej nie został zrealizowany, ponieważ infrastruktura krytyczna nie została określona przez ustawowo do tego powołane instytucje. Brak możliwości oceny sposobu realizacji wniosku dotyczącego podejmowania stosownych działań w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych, zgodnie z przyjętymi procedurami postępowania, ponieważ zdarzenia takie nie wystąpiły na terenie Powiatu w okresie objętym kontrolą.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

¹⁴ Pismo z 28 czerwca 2012 r.